

COMMISSIE CORPORATE GOVERNANCE PRIVATE STICHTING

Activiteitenverslag 2014 Commissie Corporate Governance

1 Inleiding

Hierbij kan u het activiteitenverslag vinden van de Commissie Corporate Governance (“Commissie”) over 2014.

De Commissie, op initiatief van het VBO, van Euronext Brussels, van de FSMA en de andere stichtende leden, werd in mei 2007 een private stichting. Het hoofddoel van de Commissie bestaat erin ervoor te zorgen dat de bepalingen van de Code relevant blijven voor de genoteerde vennootschappen en regelmatig worden bijgewerkt op basis van de praktijk, van de wetgeving en van de internationale normen. De Code 2009 maakt deel uit van dit proces.

De Commissie wordt bijgestaan door een Permanente Werkgroep die wordt voorgezeten door de heer Philippe Lambrecht. Nemen eveneens deel aan deze werkgroep: Prof. dr. Lutgart Van den Berghe, vertegenwoordigers van Euronext, het VBO en het IBR. Een vertegenwoordiger van de FSMA woont de vergaderingen van deze werkgroep bij.

Daarnaast maakt de Commissie gebruik van ad hoc werkgroepen rond specifieke thema’s die uitgediept worden en/of waar omtrent toelichtingsnota’s worden ontwikkeld. De Commissie beschikt over één halftijdse medewerkster, Mevr. Annelies De Wilde.

De Commissie vergadert een 4-tal keer per jaar.

Meer informatie over de werking van de Commissie, alsook alle relevante documentatie, kan u steeds terugvinden op de website:
<http://www.corporategovernancecommittee.be/nl/home/>

2 Samenstelling van de Commissie

De Commissie is een privé-initiatief en is samengesteld uit de belangrijkste stakeholders inzake deugdelijk bestuur in België. Zo omvat ze naast vertegenwoordigers van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA), Euronext Brussels, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR), de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB), de Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen en het VBO ook vertegenwoordigers van de institutionele beleggers en governance experts maar evenzeer CEO's en voorzitters van beursgenoteerde ondernemingen.

Na een termijn van 5 jaar beschouwde Herman Daems de tijd rijp om de voorzittersfakkel door te geven. Vanaf 19 maart 2014 heeft Thomas Leysen het voorzitterschap van de Commissie op zich genomen. Herman Daems werd benoemd tot ere-voorzitter van de Commissie.

De huidige samenstelling van de Commissie is als volgt:

Voorzitter: Thomas Leysen

Leden:

Harold Boël, Jean-Nicolas Caprasse, Tom Debusschere, Jean-Pierre Delwart, Xavier Dieux, Frank Donck, Evelyn du Monceau, Martine Durez, Paul Huybrechts, Daniel Kroes, Hilde Laga, Philippe Lambrecht, Philip Neyt, Jean-Paul Servais, Michèle Sioen, Robert Tollet, Hugo Vandamme, Lutgart Van den Berghe, Vincent Van Dessel.

3 Activiteitenverslag van de Commissie

3.1 Proactieve rol van de Commissie inzake de monitoring van de Code 2009

Het belang van een goede monitoring over de correcte toepassing of naleving van een code mag niet onderschat worden. Een efficiënte monitoring is immers noodzakelijk voor het behoud van de geloofwaardigheid van de code. Dit is ook een principe dat door de Europese Commissie erkend wordt in haar aanbeveling over het “pas toe of leg uit”-principe (zie 3.3.1).

Het is in dat verband dat GUBERNA (het Instituut voor Bestuurders) en het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) regelmatig onderzoek uitvoeren naar de naleving van de Code 2009 en ondertussen reeds toe zijn aan hun vijfde studie in 2014 (zie ook 3.4). Uit dit monitoringrapport blijkt dat de Belgische beursgenoteerde ondernemingen het allesbehalve slecht doen, ook in Europees verband. Zij behalen een nalevingscore van 96%, hetzij door een onverkorte toepassing van de Code 2009 (92%), hetzij door uit te leggen waarom zij bepaalde bepalingen van de Code 2009 niet toepassen (4%). Twee positieve evoluties vallen hierbij op te tekenen (sinds het onderzoek in 2012), namelijk dat het nalevingspercentage blijft stijgen (+1%) en dat het percentage van de afwijkingen waarvoor geen uitleg wordt gegeven, blijft dalen (van 5% naar 4%). Dit is essentieel gezien de wettelijke verplichting tot uitleg bij niet-toepassing van de Code 2009.

Maar de Commissie streeft naar een nalevingspercentage van 100% tegen 2016. Om deze ambitie waar te maken is ze begin 2015 gestart met een sensibiliseringsactie, waarbij individuele ondernemingen erop attent gemaakt worden welke verbeteringen zij nog kunnen aanbrengen in hun corporate governance (rapportering). Zo worden ondernemingen aangespoord om een uitleg te verschaffen voor elke codebepaling waarvan zij afwijken en om deze uitleg ook voldoende te onderbouwen. De vuistregels voor een kwaliteitsvolle ‘explain’ die door de Commissie in 2012 werden ontwikkeld, kunnen hierbij een inspiratiebron vormen.

3.2 Richtlijnen voor een doeltreffende relatie tussen auditcomité, interne audit en externe audit

De Commissie ondersteunt verschillende initiatieven die tot doel hebben om de beursgenoteerde ondernemingen te helpen in de toepassing van hun corporate governance beleid.

In 2014 werd een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de *Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen*, het *Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het Institute of Internal Auditors Belgium*, en met de ondersteuning van enkele leden van de Permanente Werkgroep van de Commissie.

Deze werkgroep had tot doel om richtlijnen op te stellen die de leden van het auditcomité van beursgenoteerde vennootschappen kunnen helpen bij de toepassing van de wettelijke bepalingen en de aanbevelingen van de Belgische Corporate Governance Code 2009 die handelen over de interne controle, het risicobeheer en het financiële verslaggevingsproces.

Deze richtlijnen zijn gericht op het organiseren van wisselwerking en overleg tussen auditcomité, interne audit en externe audit, met inachtneming van hun respectieve verantwoordelijkheden en taken met betrekking tot de interne controle, het risicobeheer en het financiële verslaggevingsproces. Zij omvatten praktijken die in het algemeen worden toegepast in beursgenoteerde vennootschappen, eventueel met een verschillende mate van formalisme.

3.3 Opvolging van de regelgeving

3.3.1 Opvolging van de Europese regelgeving en de Europese verkiezingen

- Ontwerprichtlijn inzake genderquota

Op 14 november 2012 stelde de Europese Commissie een ontwerprichtlijn voor die tot doelstelling heeft dat ten minste 40% van de niet-uitvoerende bestuursposities bij beursgenoteerde ondernemingen wordt bekleed door leden van het ondervertegenwoordigde geslacht. De ontwerprichtlijn verplicht beursgenoteerde ondernemingen eveneens tot het aangaan van individuele verbintenissen met betrekking tot de man-vrouwverhouding bij uitvoerende bestuursleden. Daarnaast bepaalt de ontwerprichtlijn dat ook voldaan wordt aan de doelstelling wanneer ten minste een derde van alle bestuursposities wordt bekleed door leden van het ondervertegenwoordigde geslacht, ongeacht of zij uitvoerend of niet-uitvoerend bestuurslid zijn. De ontwerprichtlijn is van toepassing vanaf 2020 voor beursgenoteerde ondernemingen. Overheidsbedrijven – waarin de invloed van de overheid

bepalend is – hebben twee jaar minder tijd en moeten er in 2018 aan voldoen. Het voorstel geldt niet voor kleine en middelgrote beursgenoteerde ondernemingen (met minder dan 250 werknemers en een jaarlijkse omzet van ten hoogste 50 miljoen euro, en/of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 43 miljoen euro) en niet-beursgenoteerde ondernemingen.

De nieuwe Commissaris Věra Jourová steunt het initiatief en zal proberen om het voorstel door te drukken. Onder het Italiaans voorzitterschap (van 1 juli 2014 tem 31 december 2014) werd er echter geen progressie gemaakt.

- Groenboek over de langetermijnfinanciering van de Europese economie

De Europese Commissie heeft op 25 maart 2013 een groenboek aangenomen over de langetermijnfinanciering van de Europese economie. Het groenboek handelt over de wijze waarop het aanbod van langetermijnfinanciering moet worden bevorderd en het systeem van financiële bemiddeling voor langetermijninvesteringen in Europa moet worden verbeterd en gediversifieerd. Hierbij stelt de Europese Commissie zich de vraag “Welk soort stimulansen een betere betrokkenheid van de aandeelhouders op lange termijn helpen bevorderen?” Dit groenboek was voor 3 maanden het voorwerp van een publieke raadpleging. In januari 2014 werd een samenvatting van alle ontvangen antwoorden gepubliceerd.

Op 27 maart 2014 heeft de Europese Commissie een mededeling gedaan aan de Raad en het Europees Parlement over deze thematiek. In deze mededeling wordt een reeks specifieke maatregelen gepresenteerd die de Europese Commissie zal nemen om tot een betere langetermijnfinanciering van de Europese economie te komen. 6 belangrijke acties komen hierbij aan bod.

- Voorstel tot wijziging van de richtlijn betreffende de aandeelhoudersrechten

Op 9 april 2014 heeft de Europese Commissie een voorstel van richtlijn gepubliceerd om de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders te bevorderen. Dit voorstel wil de governance-gebreken bij beursgenoteerde ondernemingen en ondernemingsbesturen, aandeelhouders (institutionele beleggers en activabeheerders), tussenpersonen en volmachtadviseurs aanpakken. Het voorstel zorgt er niet alleen voor dat aandeelhouders gemakkelijker gebruik kunnen maken van hun bestaande rechten ten aanzien van ondernemingen, maar ook dat zij deze rechten zo nodig kunnen uitbreiden. Het voorstel bevat 5 hoofdelementen. Er bestaat vooral veel discussie over de zogenaamde “say on pay” en de transacties met verbonden partijen.

Voorlopig is men nog niet tot een akkoord gekomen (een plenaire stemming is voorzien voor april 2015).

- Aanbeveling over de kwaliteit van de rapportage over corporate governance (“pas toe of leg uit”)

De Europese Commissie stelde op 9 april 2014 een aanbeveling voor inzake de kwaliteit van de rapportage over de corporate governance. Deze aanbeveling is opgebouwd rond drie hoofdlijnen: de kwaliteit van de corporate governance verklaringen; de kwaliteit van de toelichting ingeval er wordt afgeweken van een corporate governance code en de monitoring van de corporate governance codes.

Wat het eerste luik betreft, moedigt de Europese Commissie de beursgenoteerde vennootschappen aan om te beschrijven hoe zij de aanbevelingen van de toepasselijke corporate governance code hebben toegepast voor die aspecten die het belangrijkste zijn voor de aandeelhouders. In het tweede luik stelt de Europese Commissie dat ondernemingen duidelijk moeten aangeven van welke specifieke aanbevelingen zij zijn afgeweken en voor elke afwijking dient de onderneming uit te leggen op welke wijze zij is afgeweken, de redenen hiervoor en hoe de beslissing om van de aanbeveling af te wijken binnen de onderneming tot stand is gekomen. Wanneer de afwijking beperkt is in de tijd, moet zij aangeven wanneer de vennootschap van plan is zich naar die specifieke aanbeveling te schikken. Tot slot beklemtoont de Europese Commissie het belang van een doeltreffende monitoring binnen het kader van de bestaande monitoringpraktijken. De lidstaten dienen de Europese Commissie te informeren uiterlijk op 13 april 2015 over de maatregelen die zij genomen hebben in overeenstemming met de aanbeveling.

- Audithervorming

Op 27 mei 2014 werd de hervorming van de audit officieel gepubliceerd. Deze hervorming bestaat uit zowel een verordening voor de organisaties van openbaar belang als uit een richtlijn voor de controles van alle vennootschappen.

In de richtlijn worden heel wat aspecten behandeld zoals de onafhankelijkheid, de objectiviteit en de interne organisatie van auditkantoren alsook de verslaggeving en meer bepaald de uitbreiding van het commissarisverslag. Bovendien herzielt de richtlijn de samenstelling van het auditcomité (*enkel voor organisaties van openbaar belang*). Zo dienen de leden van het auditcomité als geheel te beschikken over deskundigheid die relevant is voor de sector waarin de gecontroleerde entiteit actief is. Daarnaast worden de opdrachten van het auditcomité uitgebreid in het kader van de controle van de financiële toestand van de vennootschap.

De verordening daarentegen voert o.a. het systeem van verplichte externe rotatie in. Dit wil zeggen dat de gecontroleerde entiteit, in principe, na een periode van maximum 10 jaar, een beroep moet doen op een ander auditkantoor. Voorts dient de commissaris volgens de verordening een uitgebreide aanvullende verklaring op te stellen voor het auditcomité over de resultaten van de wettelijke controle.

België beschikt over een termijn van twee jaar (vanaf 16 juni 2014) om de richtlijn om te zetten in nationaal recht. De verordening is van dwingend recht en is rechtstreeks van toepassing in elk van de 28 Europese lidstaten. Gezien de verordening echter verwijst naar de richtlijn, wordt eveneens een termijn van twee jaar voorzien voor de toepassing van de meeste daarin opgenomen bepalingen.

- Bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit

Op 15 november 2014 werd de richtlijn met betrekking tot de bekendmaking van de niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit officieel gepubliceerd.

Op grond van deze richtlijn zullen grote organisaties van openbaar belang, zoals bijvoorbeeld banken, verzekeringsinstellingen en beursgenoteerde ondernemingen, voortaan moeten rapporteren over niet-financiële informatie. Zij moeten een Niet-Financiële Verklaring opstellen die minstens informatie bevat over milieuzaken, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van de mensenrechten en de bestrijding van corruptie. De Europese Commissie zal echter niet-bindende richtsnoeren opstellen over de wijze waarop over de niet-financiële informatie kan worden gerapporteerd. Wat het tweede luik van de richtlijn betreft – de informatie inzake diversiteit – moeten grote beursgenoteerde ondernemingen het door hun gevoerde diversiteitsbeleid publiek maken. Het gaat hierbij om de bekendmaking van informatie over de samenstelling van de bestuursorganen naar bijvoorbeeld leeftijd, geslacht en onderwijsachtergrond. Belangrijk om te vermelden is dat deze richtlijn onderworpen is aan het “comply or explain”-principe. Dit wil zeggen dat ondernemingen de kans krijgen om deze beslissing te motiveren, wanneer zij geen beleid voeren met betrekking tot een of meerdere van deze aangelegenheden.

België beschikt over een termijn van twee jaar om deze nieuwe Europese regels in het Belgische recht te integreren. Uiterlijk 6 december 2016 moeten de bepalingen van de richtlijn in werking treden, zodat ze van toepassing zullen zijn op de betrokken ondernemingen voor het boekjaar dat start op 1 januari 2017.

- Europese verkiezingen

Commissaris Barnier stond vijf jaar lang (2009-2014) aan het roer van het Directoraat-generaal ‘Interne Markt en Diensten’ waaronder ook de Unit valt die verantwoordelijk is voor “bedrijfsrecht, corporate governance en maatschappelijk verantwoord ondernemen”. Tijdens zijn ambtsperiode lanceerde Commissaris Barnier heel wat initiatieven inzake corporate governance, waarvan er heel wat effectief werden aangenomen.

Naar aanleiding van de Europese verkiezingen werd de Unit “bedrijfsrecht, corporate governance en maatschappelijk verantwoord ondernemen” verhuisd naar het Directoraat-generaal ‘Justitie, Consumenten en Gendergelijkheid’ onder leiding van Věra Jourová.

- OECD Principles of Corporate Governance

In 2014 is men gestart met een revisie van de OESO aanbevelingen. Deze werden voor het eerst uitgebracht in mei 1999 en voor het laatst herzien in 2004. Doel van de herziening is om rekening te houden met recente ontwikkelingen in de bedrijfswereld en de kapitaalmarkten. Op 14 november 2014 werd een publieke consultatie opgestart die werd afgesloten op 4 januari 2015. Het wordt verwacht dat de revisie in 2015 zal worden afgerond.

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen inzake corporate governance zijn o.a.: de invoering van het “comply or explain”-principe, de erkenning dat “one size does not fit all”, het functioneren van de kapitaalmarkten, het belang van grensoverschrijdende

samenwerking, het verder faciliteren en versterken van de aandeelhoudersrechten (o.a. “say on pay”), het schrappen van het “one share, one vote” principe, de verhoogde aandacht voor transacties tussen verbonden partijen, de verhoogde aandacht voor institutionele beleggers en ander financiële tussenpersonen (o.a. volmachtadviseurs), het belang van niet-financiële informatie, het belang van werknemersvertegenwoordiging, het splitsen van de rol van de CEO en de voorzitter, het belang van bestuurscomités, het invoeren van een interne auditfunctie en interne controlesystemen, het belang van evaluaties van de raad van bestuur.

3.3.2 *Opvolging van de Belgische verkiezingen en de Belgische Wetgeving*

- Belgische verkiezingen

Het regeerakkoord van de federale overheid, dat in oktober 2014 formeel werd goedgekeurd, heeft bijzondere aandacht voor het deugdelijk bestuur bij overheidsbedrijven en de naamloze vennootschappen van publiek recht. Het regeerakkoord stelt dat “beursgenoteerde overheidsbedrijven een hoge standaard inzake corporate governance zullen naleven met als referentiekader de Belgische Corporate Governance Code van 12 maart 2009”.

- Belgische wetgeving

Momenteel ligt geen enkel wetgevend initiatief inzake corporate governance op tafel.

3.4 **Studie tot naleving van de Code 2009**

- Het VBO en GUBERNA komen regelmatig uit met studies over de naleving en de toepassing van de Code. Op 24 november 2014 werden de resultaten van de vijfde studie in primeur voorgesteld op een seminarie. Op 27 januari 2015 werd de studie voorgesteld aan het brede publiek via een persconferentie. Naast een update van de naleving van de ‘formele’ aspecten van de Code 2009 en de bestuurspraktijk bij de beursgenoteerde ondernemingen, werd voor de eerste keer ook ingegaan op de analyse van de (kwaliteit van de) ‘explains’ (zie ook 3.1).

3.5 **Varia**

- European Corporate Governance Codes Network (ECGCN): De Commissie sloot zich in augustus 2011 aan bij het European Corporate Governance Codes Network (ECGCN); een informeel netwerk van organisaties die de redactie en/of monitoring van de Corporate Governance Codes op zich nemen binnen de Europese Unie. Op dit moment zijn 28 landen van de Europese Unie in dit netwerk vertegenwoordigd. Het ECGCN vergadert twee keer per jaar. Zij kaart actuele thema’s aan die behandeld worden op Europees niveau (o.a. ontwerp aandeelhoudersrichtlijn, aanbeveling inzake comply or explain, ‘one share one vote’) (website: www.ecgcn.org).
- In februari 2015 publiceerde de FSMA een studie over “de informatie over relaties en transacties met verbonden partijen” (studie nr. 45).

4 Communicatie

De Commissie beschikt sinds geruime tijd over een website (www.corporategovernancecommittee.be). Hiermee wenst de Commissie de beursgenoteerde ondernemingen alsook alle stakeholders inzake corporate governance op de hoogte te houden van de werkzaamheden van de Commissie alsook van relevante (wettelijke) ontwikkelingen inzake deugdelijk bestuur voor beursgenoteerde ondernemingen. De website zal in 2015 het voorwerp uitmaken van een grondige revisie.

Geïnteresseerden kunnen o.a. volgende zaken terugvinden op de website:

- Samenstelling en werking van de Commissie;
- Belgische Corporate Governance Code 2009;
- Verschillende toelichtingsnota's en handige hulpinstrumenten;
- Relevante wettelijke bepalingen; en
- Andere nuttige info.

◇ ◇

◇